

Fotó: Hudák Dániel

Felcsúti Hírlap

2019. december
VIII. évf., 12. szám (88.)

Egy tojásból minden lehet

De mégis hogyan lehet szó
karácsonykor hímesekről?

Mézeskalácsfalu

Arcok, ízek, illatok, pillanatok
az adventi vásárból

Mese vagy valóság?

Ismét útjára indult a Mikulásvonattá varázsolt Vál-völgyi Kisvasút

„A legnagyobb csoda, ami az emberrel történhet”
A Kecskés család tanúságtétele a hitről

Közerdekű információk

Bicskei Járási Hivatal – ügyfélfogadás:

Bicske, Kossuth tér 14.

Minden hónap első hétfőjén, 13.00–16.00

Tessely Zoltán országgyűlési képviselő fogadóórája:

Bicske, Szent István út 1.

Páros héten: szerda, 16.00–18.00

Páratlan héten: csütörtök, 10.00–12.00

Önkormányzati Hivatal – ügyfélfogadás:

Tel.: 22/594-036

Hétfő: 8.00–16.00

Szerda: 8.00–16.00

Péntek: 8.00–12.00

Polgármesteri fogadóórák:

Tel.: 22/594-036

Hétfőn 8 órától,
előzetes időpontfoglalás alapján, amíg van érdeklődő.

Faluház:

Tel.: 22/594-368

Szarvas Józsefné: 70/450-8704

Orvosi rendelő, Faluház:

Fő u. 137., tel.: 22/594-072,

dr. Goda Lajos háziorvos

Hétfő, kedd, csütörtök, péntek: 8.00–12.00,

szerda: 13.00–16.00

Posta:

Hétfőtől péntekig 8-tól 16 óráig, tel.: 22/594-049

Orvosi ügyelet:

Az orvosi ügyeleket a bicskei központi ügyelet látja el.

Tel.: 22/311-104 és a 104-es központi hívószám

Hétköznap délután 4 órától másnap reggel 8-ig,

hétfőjét és ünnepnapokat megelőző utolsó munkanap

16 órától az azt követő első munkanap 8 óráig.

Védőnői szolgálat, Faluház:

Fő u. 137., tel.: 30/970-8517, Makai Kinga védőnő

Szerda: 9.00–11.00 (orvossal közösen)

11.00–13.00 (önállóan)

17.00–19.00 (kizárólag telefonos egyeztetés alapján)

Gyógyszertár, Faluház:

Fő u. 137., tel.: 22/252-550

Hétfő, kedd, csütörtök, péntek: 8.30–13.00,

szerda: 13.00–16.00

Könyvtár:

Fő u. 68., tel.: 70/338 4814

Hétfőtől péntekig: 8.00–12.30, 13.30–16.00

Közzet megbíztott:

Fő u. 191., tel.: 20/526-8664, Gáfor János

Esély Gyermekjóléti Alapítvány:

Fő u. 68., tel.: 22/999-424, 70/450-8733

Felcsúti Hírlap

A Felcsúti Önkormányzat hivatalos, ingyenes hírlevele, megjelenik havonta huszonnégy oldalon, **800 példányban**. Nyilvántartásba véve a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal által 163/2233/3/2011. számon.

Felelős kiadó: dr. Sisa András jegyző

Kiadja: Felcsút Község Önkormányzata

Hirdetésfelvétel: penztar@felcsut.hu

Kéziratleadás: 20/336-2680; hirlap@felcsut.hu

Terjesztési észrevételek: muszak@felcsut.hu

Címlapfotó:
Hudák Dániel

Felcsúti Hírlap

3 Karácsonyfát mindenkinek!

Idén is fenyőfákat adományozott a Kertészeti Áru

4 Mézeskalácsfal

Arcok, ízek, illatok, pillanatok az adventi vásárból

6 Mese vagy valóság?

Ismét útjára indult a Mikulásvonattá varázsoltt Vál-völgyi Kisvasút

8 „Hogyha egyszer kópé krampusz lehetnék!”

Huncutságból sem volt hiány az ovisok Mikulás-találkozásán

10 Miről álmodik a lány?

Felcsúton a Szőlő szőlő című darab és az Álomzug társulás

„Aki látott már mesehallgató gyereket és felnőtt, annak feledhetetlen élmény, hogy a mese hallgatói egyfajta révületben élnek a hallgatott meséket. Valószínűleg nem azon merengnek, hogy vajon igazak-e a mese állításai, hanem épp annak bizonyosságában vannak, hogy ez csakis úgy történhetett, ahogy a mesemondó mondja” – fogalmaz Boldizsár Ildikó mesekutató, meseterapeuta. Kétségtelenül ebben a sajátos „révületben” találhattuk a Faluházban összegyűlt általános iskolásainkat, akik – Flier Éva kulturális tanácsnok és önkormányzatunk jóvoltából, a Hyper-Aktív Egyesület készségfejlesztő játékaival mellett – egy bábokkal színre vitt Benedek Elek-népmesét kaptak mikulásra. Felcsúton járt az Álomzug társulás.

12 Papírangyalkán innen és túl

Ajándékok a Letenyey alkotóműhelyből

14 Egy tojásból minden lehet

De mégis hogyan lehet szó karácsonykor hímesekről?

Fekete Ildikó kezében nap mint nap újjászületik egy-egy tojás. A Magyar Kézműves Remek díjjal, Gránátalma díjjal,

Junior Prima díjjal és a Népművészet Ifjú Mestere díjjal kitüntetett alcsútdobozai matematikus-informatikus lány – aki a Mészáros Alapítvány ösztöndíjasa – gyermekkorától készít híméseket. Advent idején a fővárosi Duna Palotában, majd Felcsúton a Faluházban mutatta be nemrég megjelent első kötetét. De mégis hogyan lehet szó karácsonykor hímesekekről? Hogyan is ne lehetne? Jézus Krisztus azért jött el a világba, hogy megváltsa az emberiséget, születése már a feltámadást „készítette elő”. Általa lehet életünk. Valóban a minden lett ő nekünk.

16 „A legnagyobb csoda, ami az emberrel történhet”

A Kecskés család tanúságtétele a hitről

18 Kert

A karácsonyfa története

Ma már el sem tudjuk képzelni nélküle az ünnepet, pedig a karácsonyfa-állítás az egyik legfiatalabb karácsonyi szokásunk. A téli napfordulóhoz a kezdetektől hozzátartozott a tavasz és az élet ígéretét hordozó örökzöldek feldíszítése, s miután a IV. században, a Római Birodalomban Jézus születésének emléknapját az ősidők óta megült téli napforduló idejére tették, a keresztény ünnepbe beépültek a pogány hagyományok. A karácsonyfa-állítás szokása a ma ismert formában német területekről származik, s az első írásos emlékek a XVI. századból valók. Magyarországra pedig csupán a XIX. században került át a hagyomány. Következő írásunk a Vasárnapi Újság 1888-as számából az akkor még egészen újnak számító szokás meghonosodásáról mesél.

19 Konyha

Karácsonyi vegán töltött káposzta kesutejföllel

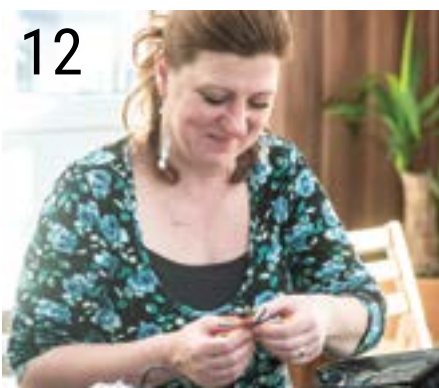
20 Harangszó

Isten az igazat mondja
Karácsonyi Józsefek

22 Mozaik

4

12

16

Karácsonyfát mindenkinek!

Idén is fenyőfákat adományozott a Kertészeti Áru

Nagy Enikő
Fotó: Döme László Balázs

Csípős hidegben kanyarodott ki a formás fenyőfákkal telarkott kisteherautó a kertészet kapuján, hogy ebben az esztendőben is elinduljon hagyományos körútjára, s házhoz vigye az ünnep egyik legszebb és legfontosabb „kellékét” néhány kiválasztott családnak – ahogyan az Andersen-mese hőseiből, úgy ezekből a fenyőkből is pompás karácsonyfa lesz az otthonokban. „Több mint tíz éve már, hogy elkezdtük az ünnepi fenyőadományozást – idézi fel a kezdeteket a kertészet vezetője, Csepeli Árpád. – Amíg eleinte csupán néhány fát tudtunk felajánlani, addig idén már közel húszat szállítottunk az önkormányzat által kiválasztott hátrányos helyzetű családoknak, valamint az egyházaknak és a közintézményeknek. Hiszen egy kertészet mi mással tehetné másoknak még szebbé az ünnepet? Pár éve pedig az Agro-Felcsút Kft. is csatlakozott a kezdeményezésünkhöz, s egy-egy csomag szaloncukorral járul hozzá a rászorulóknak ünnepi készülődéséhez.” Karácsony közeledtével több száz lucfenyő, avagy leendő karácsonyfa talál gazdára kertészetünkben.

Reményik Sándor:

A karácsonyfa énekel

Ha szűk szoba: hadd legyen szűk szoba.

A szűk szobában is terem öröm,

Gyúl apró gyertya ínség idején,

Óh csak ne legyen sorsom bús közöny,

Óh csak legyenek a fény forrása én,

Apró gyermekek bálványozott fája,

Én az idegen, én a jövevény,

Égő fenyőfa, égő áldozat,

Akit az Isten ősi otthonából

Emberek örömeire elhozat.

Csak rajzolódjék mélabús árnyékom

Imbolyogjon a szűk szobák falán,

Mindegy, hogy mi lesz velem azután.

Lapunk írásaival, gondolataival, képeivel áldott karácsonyt és boldog új évet kívánunk közösségünk mindahány tagjának, a Felcsúti Hírlap minden kedves olvasójának!

Mézeskalácsfalu

Arcok, ízek, illatok, pillanatok
az adventi vásárból

Nagy Enikő, fotó: Varga Ildikó, Jóth Flóra

Az adventi szent időszak minden évben beköszönt, s úgy hisszük, tudjuk is, hogy mit jelent. Megvesszük – netán magunk elkészítjük – az adventi koszorút, meggyújtjuk rajta a gyertyákat, elmormolunk néhány imát, rohanunk a boltokba az ajándékokért, s azt mondjuk: készülünk az ünnepre. Karácsonykor aztán ott állunk a feldíszített fa alatt, fáradtan, s arra gondolunk: valami ismét hiányzik. Pedig az igazi ünnephez korántsem kell sok, az advent valósága nagyon is egyszerű. Ez az időszak csupán egyetlenegyét vár tőlünk, mégpedig azt, hogy tisztítsuk le a szent foglalkozásokról a csillogó hazugságokat, melyek a lényegét takarják el a szemünk elől, és teremtsük meg magunkban az úrt, hogy a megtestesült Isten betölthesse azt. Advent beköszöntével települünk idén is

helyet teremtett, ahol – kiszakadva a hétköznapi rohanásból, egy-két órára megállva – egy kicsit együtt hangolódhattunk az ünnepre: november 30-án, igazi csípős hidegben, a Tamássy-Margalit-kúria udvarán rendeztük meg adventi vásárunkat, ahol a helyi és környékbeli kézművesek és termelők mutathatták meg ünnepi alkotásaikat, termékeiket. Csuhabetlehemek, adventi koszorúk és gyertyákba öntött karácsonyi jelképek között vezet utunk egy-egy kézművesstandtól a másikig. Közben forralt bort vagy forró teát kortyolunk, s helyben sült kürtöskalácsot majszolunk, ebédkor pedig – a Puskás Akadémia konyháinak jóvoltából – ezúttal is hurkával és kolbással lakhatunk jól. A vásári forgatagban tett túránk során olykor megállunk a kúria kertjében felállított színpad-

nál, ahol az általános iskolások és a nyugdíjasok mellett Dánél Katicát és Iski Laurát, valamint a The Voice című tehetségkutató 2012-es győztesét, „Magyarország hangját”, Pál Dénest hallgathatjuk. A színpad előtt pedig ott díszlenek a mézeskalácsremek – Felcsút és Alcsútdoboz nevezetességei, így a református templom, a vasútállomás vagy a pékség, méghozzá az ünnephez olyannyira hozzátartozó, ínycsiklandó süteményből megformázva. Mindahányan ügyes kezű helyiek művei, a mézeskalács-süti-verseny

győztesei. Édes finomságból nem volt hát hiány a vásárbán: az óvodások anyukái is mindenféle süteménnyel készültek, s ingyenségeik árusításával a Kastély Óvoda és Bölcsődének gyűjtöttek – el is kelt minden készítményük! S minthogy az adventi vásár a jótékonykodás „terepe” is, az önkormányzati képviselők nyakukba vették a falut, hogy egy-egy tálnyit vigyenek a falubédből azoknak az időseknek, akik személynél már nem tudnak csatlakozni a vásári ünnepvárókhoz.

Mese vagy valóság?

Ismét útjára indult a Mikulásvonattá varázsolt Vál-völgyi Kisvasút

Nagy Enikő
Fotó: Hudák Dániel

Ünnepén, december 6-án újból meglevenedett községünkben csodátévő Szent Miklós alakja, ám rénszarvasok repítette szán helyett ezúttal is a kisvasúttal érkezett meg a Mikulás Felcsútra, s az állomáson – helyét a kuckójában elfoglalva – segítőivel együtt várta a gyerekeket szerte a Vál-völgyéből, sőt, még azon is túlról. Csodás fények díszítették a mozdonyt és a vagonokat, Felcsút megállóhelyen pedig, mint a mesékben, három napig, egészen december 8-áig tartó mikulásünnepet ültek a mikulászók. Már az „expresszen” is minden a „nagyszakállúról” és a hozzá köthető legendákról szólt, így a „Rénszarvaskvíz” megfőtői kétségkívül minden titkot megtudhattak Rudolfról és gazdájáról. Felcsút vasútállomáson egy hatalmas sátor fogadta az utasokat, akik nem csupán a kandallója melegében, mesebeli karosszékekben üldögélő Mikuláshoz merészkedhettek oda, hogy átadják neki ákombákom betűkkel írt leveleiket, és a fülébe súgják karácsonyi kéréseiket, de a sátor különböző pontjain formálódott kis műhelyekben a manókkal alkotóhettek ünnepi kézműves remekeket – őszi-téli termékekből készített képeket, egyedi karácsonyi üdvözlőlapokat, a karácsonyfát díszítő gömböket vagy épp mikulásbabokat. Míg egy helyütt arcfestők kreativitásából kis Rudolffá alakulhattak a gyerekek, addig másutt ügyes kezű lányok fonták teli

csillámokkal a hajukat. Megint másutt mézeskalácsot süthettek és díszíthettek a kis konyhaművészek. Újdonságként mesebeli fotósarokban örökíthették meg a szülők a csemetéiket, s mi több, idén először matiné is várta a kicsiket – na és persze a nagyokat: a mesekedvelők a hetvenes-nyolcvanas évek klasszikusaiba pillanhattak bele. Eközben a vászonról életre kelt mesefigurák, Süsü, a sárkány és a TV Maci barangoltak a mikulásünnepre érkezők között. Pacsik, szelfik, ölelések – akadt dolguk a mesehősöknek. Odakint népi gyermekjátékok csábították a gyerekeket, s nap mint nap újabb és újabb gyermekzenekar – így a TÁ-TI-KA, a Pom-Pom vagy éppen az Alma együttes – adott koncertet. S az ünnepi kavalkádban természetesen egyetlen gyermek sem maradhatott csokimikulás nélkül!

„Hogyha egyszer kópé krampusz lehetnék!”

Huncutságból sem volt hiány az ovisok Mikulás-találkozóján

Nagy Enikő
Fotó: Jóth Flóra

Korántsem kitalált figura, hanem nagyon is valóságos személy volt, nem is csupán átlagos történelmi alak, sokkal inkább igazi hős, sőt, amolyan „két lábon járó” szent, már a maga korában is. Noha évről évre „eljön” hozzánk, s ünnepe közeledtét már alig várjuk, meglehetősen keveset tudunk róla, s tán el sem tudjuk képzelni, milyen is lehetett igazából. Mesebeli lényként, nem pedig húsvér emberként gondolunk rá, noha a Mikulás valóban létezett, ő volt a kis-ázsiai Myra püspöke, Szent Miklós, akinek életét csodatettek sora kísérte. Halálának emléknapján, december 6-án a Kastély Óvoda és Bölcsőde közössége is továbbörökítette a hajdani főpásztor legnagyobb csodáját – a jóságát.

„*A*ull a pelyhes fehér hó, jöjj el, kedves Télapó!” – hívogatták ének szóval óvodásaink a Mikulást, aki be is kopogott rögvést az óvoda ablakán, s aztán a tornaterembe belépve helyet foglalt „trónusán”, amelyet körbevett az összes gyerek. Először a legkisebbek, a Süni csoport ovisai kedveskedtek a „nagyszakállúnak” kedvenc mikulásénekükkel, majd a macisok következtek. „Megjött a Mikulás, itt van már, tele van a puttony régen már, jó gyerek, rossz gyerek, mind tudja, mit hoz a Mikulás a puttonyban: jó gyerek ajándéka csokimikulás, rossz gyerek ajándéka bizony a virgács...” – dalolták huncutul. A katicások egy télapóigézővel készültek, a teknősösök, a legnagyobbak pedig Mentovics Éva rosszszontoknak való klasszikusát mondták el: „De jó lenne, hogyha egyszer kópé krampusz lehetnék! Csokit fálnék reggel-este, nem csak néha – hetenként. Én lennék a virgácsosztó, nem kéne, hogy jó legyek, kuncoghatnék, hogy pityereg jöttömkor a sok gyerek. Beülnek a szarvasszámba, el is kötém néhanap, száguldoznék, mint a szélvész, a hófelhős ég alatt. Elcsennék pár csomagocskát, betenném a csizmámba, csokoládét majszolgotva fűtyülnék a világra.” Jóságos Mikulásról lévén szó még a legszintalanabb gyerek sem maradt ajándék nélkül: egyre-másra kerültek elő a kifogyhatatlannak tűnő piros puttonyból a számtalan finomságot rejtő csomagok, s aztán a Mikulás folytatta is útját. Vártak rá a bölcsőde apróságai, akik nem csupán mikuláscsalogató dalokkal, de rajzcsokkákkal is készültek neki. Maja, Hanna, Flóra, Benett, Bence, Vajk vagy épp a kis Léna – bátran léptek oda még a legselegkisebbek is a „nagyszakállúhoz”, aki megígérte: jövőre is találkoznak vele!

Mit ír az „Arany legenda”?

A Mikulás, avagy a myrai Szent Miklós püspök (245 k.–342) alakját már a XIII. század végi, Jacopo da Voragine által több régebbi forrás alapján összeállított legendagyűjtemény, a Legenda Aurea, avagy az „Arany legenda” is megrajzolta – számba véve a szent számos csodáját és jöttét. Az egyik legismertebb Szent Miklós-legendát a középkori gyűjtemény így örökíti meg: „Volt egy szomszédja, nemes ember, aki szükségre jutván három szűz leányát utcalánynak adni kényszerült, hogy szegénytelen üzletük jövedelméből élelemhez jussanak. A szentnek tudomására jutott a dolog, és elborzadt a gyalázatos bűn miatt. Egy csomó aranyat rejtett egy kendőbe, és az éj leple alatt, az ablakon keresztül, titokban bedobta a házba, majd ugyanolyan titokban távozott. Reggel fölserkenvén az ember megtalálta az aranyat, és Istennek hálát adva kiházasította elsőszülött leányát. Nem sok idő múltán Isten szolgálja hasonlóan cselekedett. A szomszéd ismét megtalálta az aranyat, és hangos ujjongásban tört ki. Föltette magában, ezentúl virraszt, hogy megtudja, ki volt segítségére szükségében. Néhány nap múlva Miklós kétszer annyi aranyat dobott a házba. Az ember fölébredt a zajra, a menekülő nyomába eredt, és ilyen szókkal szólította meg: »Állj csak meg, hadd lássalak, ki vagy!« Utolérte és fölismerte. Majd földre borulva meg akarta csókolni a lábát, amit ő elutasított, s szavát vette, hogy míg él, nem árulja el.”

Tudta-e?

Nemrégiben érkezett meg az itáliai Bari-ból Szent Miklós ereklyéje, a csontjaiból folyó szent mannát, avagy műrot rejtő, kézzel festett üvegcsé a Nyíregyházi Egyházmegyébe. Csodatévő Szent Miklós sírja a dél-olaszországi városban található, ahol – több mint 1500 éve – még napjainkban is szivárog a hajdani püspök földi maradványából a szent olaj, amelyet minden évben május 9-én – Szent Miklós ottani ünnepén – gyűjt össze a sirt őrző domonkos rend előjárója, s amelynek hála – a szent közbenjárására – sokan nyerték már el bakaikból a gyógyulást.

Miről álmodik a lány?

Felcsúton a Szóló szőlő című darab és az Álomzug társulás

Nagy Enikő, fotó: Jóth Flóra

„Aki látott már mesehallgató gyereket és felnőttet, annak feledhetetlen élmény, hogy a mese hallgatói egyfajta révületben élnek át a hallgatott meséket. Valószínűleg nem azon merengnek, hogy vajon igazak-e a mese állításai, hanem épp annak bizonyosságában vannak, hogy ez csakis úgy történhetett, ahogy a mesemondó mondja” – fogalmaz Boldizsár Ildikó mesekutató, meseterapeuta. Kétségtől ebben a sajátos „révületben” találhattuk a Faluházban összegyűlt általános iskolásainkat, akik – Flier Éva kulturális tanácsnok és önkormányzatunk jóvoltából, a Hyper-Aktív Egyesület készségfejlesztő játékaival mellett – egy bábokkal színre vitt Benedek Elek-népmesét kaptak mikulásra. Felcsúton járt az Álomzug társulás.

„Maguk is vásárosok, vagy csak a szájukat tátják?” – szökött ki a színpadról a mesemondó, s máris kibomlott előttünk egy hajdani piac képe. A királyi palotában találtuk aztán magunkat, ahol az uralkodó épp arról faggatta lányait: milyen ajándékot kérnek a Szent Mihály-napi vásárból. „Aranyruhát” – szökött az egyik. „Ezüstruhát” – mondta a másik. „Szóló szőlőt, mosolygó almát, csengő barackot” – így Hajnalka, a legkisebbik. Útra kelt hát a király, hogy ajándékait beszeresse. Persze a ruhákat könnyedén megkapta, ám Hajnalka kívánságait hiába kereste. Búsan indult haza, mikor is hintójával elakadt a sárban, és hiába tanulóink leleményessége, nem sikerült kihúzni őfelségét a dagonyából. Ekkor megjelent egy disznó, s megegyezett a királlyal: kihúzza a hintót, ha cserébe neki adja a legkisebb lányát. Mit lehetett hát mit tenni, a király belement az alkuba. „Szóló szőlőt, mosolygó almát, csengő barackot nem hoztam, de odaigértém a kezdet egy malacknak...” – közölte lányával, aki csak úgy tajtékzott: „Édesapám, ne adjon oda, nem akarok egy disznó felesége lenni!” Ám a mesemondó-dajka, Rozina társaságában mégis útra kellett kelnie új otthonába – egy disznóólba. A pityergést aztán lassacskán nevetés váltotta fel, és Hajnalka rádöbrent: egész kedves malac az övé. Míg nem aztán a disznó eltűnt, és ott volt helyette a szóló szőlő, a mosolygó alma és a csengő barack, ám Hajnalka egyre csak azt mondogatta: „Örülök nektek, de hol a párom? Annak örülnék a legjobban, ha ő is itt lenne.” S egyszerre feltűnt a színen Boldizsár, a

királyfi, akinek addig kellett malacként élnie, amíg nem talál egy olyan lányt, aki szóló szőlőt, mosolygó almát, csengő barackot álmodik magának. „Csoda történt!” – kiáltották a rokonok, s a mesemondó így szökött tanulóinkhoz: „Vásárosok, s ti, akik násznép voltatok, vigadjatok, s aki álmot lát, sose feledje!”

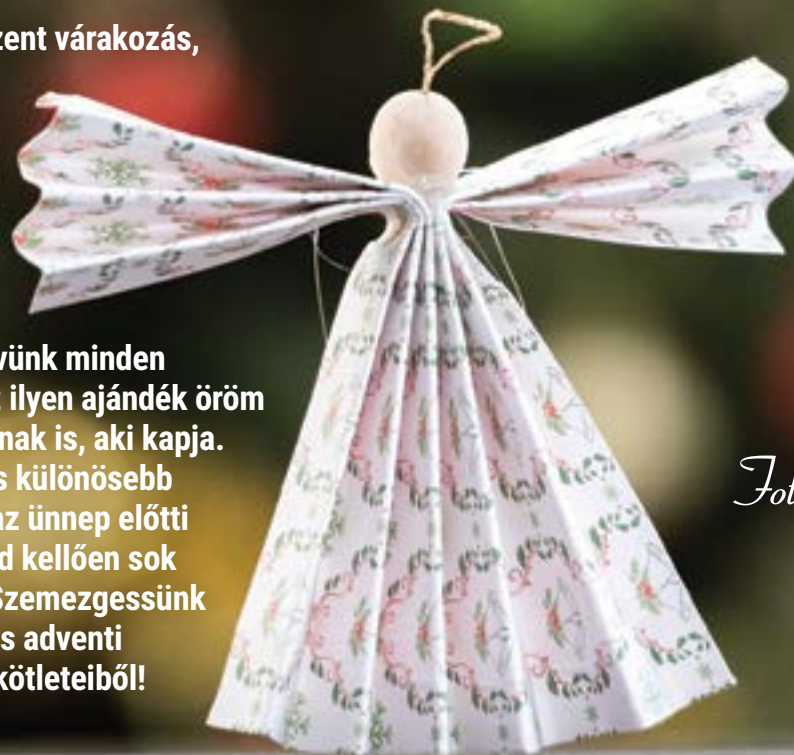
Íme, Benedek Elek csodaszép népmeséjének summázata, amit az Álomzug társulás Faluházunk színpadán vitt színre. A kicsiny bábszínházat éppen tíz esztendeje Tóth Kriszta hívta életre, ő az, aki egymaga játssza és meséli a darabokat, amelyek létrehozásában persze számos alkotótársa van – bábosok, bábkészítők, képző- és iparművészek, rendezők és muzikusok (a mostani játékot Gózon Éva hegedűszóval fűszerezte). A kesztyű, A békamenyecske, Az üveghegyen túl, A só, Az aranyszörű bárány – hogy csupán néhányat említsünk a MÚPA-ban, a szentendrei skanzenben vagy épp a balatoni Kultikikötő fesztiválon is rendszeresen játszó Álomzug repertoárjából. Művészi igényességgel és aprólékosan kidolgozott bábjai segítségével a társulat valóban képes életre kelteni a meséket, s átadni a beléjük zárt ősi tudást, merthogy – ahogyan Boldizsár Ildikó fogalmaz – a mesékben minden bennünk van: mindaz, ami volt, és mindaz, ami még lehet, s a fantázia által szétöröthetők a tapasztalás és a gondolkodás sémái, megláthatók, megteremthetők és megtapasztalhatók olyan világok, amelyekről netán azt gondoltuk, valójában nincsenek, holott nagyon is léteznek.

Papírangyalkán innen és túl

Ajándékötletek a Letenyey alkotóműhelyéből

Advent nem csupán a szent várakozás, hanem az ajándékok beszerzésének az ideje is. Ám talán nincs is értékesebb meglepetés annál, mint amit nem a boltban vásárlunk, hanem saját kezűleg készítünk, s amiben szívünk minden szeretete benne van. Az ilyen ajándék öröm annak is, aki adja, és annak is, aki kapja. De mit tegyünk, ha nincs különösebb kézügyességünk, vagy az ünnep előtti kapkodásban nem marad kellően sok időnk a bíbelődéshez? Szemezgezzünk a Letenyey hagyományos adventi készülődésének ajándékötleteiből!

Nagy Enikő
Fotó: Varga Ildikó

Adventben újból valóságos „ajándékgyárrá” változott az iskola aulája, melynek mindahány szegletében egy-egy műhely formálódott, s a műhelyek mindegyikében más és más kézművestechnikával gigondolt alkotás elkészítésére csábították a fiatalokat, akik – tán maguk sem gondolták volna – hétköznapi eszközökből, kellékekből, hozzávalókból néhány óra alatt csodaszép és kreatív karácsonyi ajándékokat varázsoltak. Miközben egy helyütt megállás nélkül sülték a mézeskalácsok, az egyik műhelyben egyszerű hungarocellból és karácsonyi mintás szalvétából karácsonyfadísz, csillámos papírokból hűtőmágnes készül, a másikon pedig fakorongok alakulnak hóemberré. Másutt díszes papírok hajtogatásával és kicsi fagyolybisok oda-tűzésével angyalok kelnek életre, megint másutt téli gyümölcsökből, termékekből füzérek lesznek, a szomszédos műhelyben pedig lámpások készülnek befűtőszüvegéből. Az egyik asztalnál, melyet csupa fiú vesz körbe, nagy kopácsolás hallik, s a deszkák összerögzeléséből formás madáretetők jönnek létre. Mögöttük a feldíszített karácsonyfa, alatta a sok-sok csomag, bennük pedig az ajándékok a rászorulóknak. Iskolánk ebben az esztendőben is csatlakozott a cipősdobozakcióhoz, amelynek hála a „Jézuska” hátrányos helyzetű családokhoz is ellátogathat. Az egyik műhelyben cipősdobozok tornyosulnak s telnek meg mindenfélével – ruhával, játékkal, könyvvel és egy kis édességgel. A tanulók által összegyűjtött adományokat rejtő dobozok aztán egy másik műhelybe kerülnek, ahol gondos kezek csomagolják be őket szalaggal átkötött karácsonyi papírba, s látják el valamennyit egy általuk készített kis címkével, mint például „7 éves kislánynak” vagy „10 éves kislánynak”, vagyis ki legyen az, aki majd örömmel bonthatja ki őket. Na, ki melyik ajándékötlelet lesi el idén a letenyeyi alkotóműhelyből?

Egy tojásból minden lehet

De mégis hogyan lehet szó karácsonykor hímesekről?

Nagy Enikő
Fotó: Varga Ildikó

„Mi tagadás, mint a legtöbb gyerek, butaságokról álmodoztam. Pilóta, mozdonyvezető vagy legalábbis mozdony szerettem volna lenni. Néha gondoltam egy nagyot: ha megnövök, a bécsi gyors leszek! Távoli rokonunk, dr. Kniza apátplébános, iskolázott és megfontolt férfiú, arra próbált rávenni, hogy kavics legyek, s engem vonzott is a végérvényesség, a lekerekített csönd. Anyám viszont, épp fordítva, azt kívánta, hogy keressek valami kapcsolatot az idővel. »Menj te csak el, kisfiam, tojásnak – nógatott néha –, hiszen a tojás a születés és az elmúlás egyszerre, a törékeny burokokban múló idő. Egy tojásból minden lehet« – érvelt a jó mama.” Örkény István **A magunk megvalósításának néhány változata** című egypercesének kezdősorai ezek. Fekete Ildikó kezében nap mint nap újjászületik egy-egy tojás. A Magyar Kézműves Remek díjjal, Gránátalma díjjal, Junior Prima díjjal és a Népművészet Ifjú Mestere díjjal kitüntetett alcsútdoboz matematikus-informatikus lány – aki a Mészáros Alapítvány ösztöndíjasa – gyermekkor óta készít hímeseket. Advent idején a fővárosi Duna Palotában, majd Felcsúton a Faluházban mutatta be nemrég megjelent első kötetét. De mégis hogyan lehet szó karácsonykor hímesekről? Hogyan is ne lehetne? Jézus Krisztus azért jött el a világba, hogy megváltsa az emberiséget, születése már a feltámadást „készítette elő”. Átala lehet életünk. Valóban a minden lett ő nekünk.

„Mint ahogy egy tojásból Örkény szerint minden lehet, még az is előfordulhat, hogy egy tojásírásról szóló könyvet épp karácsonykor mutassunk be – fogalmazott Bíró Ildikó, a mi Ildikónk tárlatainak rendszeresen otthont adó több mint százéves fővárosi kulturális központ, a Duna Palota ügyvezető igazgatója. – Ildikó sokéves munkásságának a »tojása« ez a kötet. Kivételes néprajzi kollekció, a magyar népi kultúra egy szeletét az utókornak megőrizve. Egyfajta tankönyv, amelynek útmutatásait követve elsajátíthatók az alapok, s magunk is tojásírókká válhatunk.”

„Gyermekkoromban mindig azt mondtuk: adventben gyűjtögetjük a szalmaszálat a Kisjézus jászolához – kezdte könyvismertetőjét Józsa Judit kerámiaművész, művészettörténész. – Hiszem, hogy tojásaival Ildikó is letesz egy szalmaszálat a jászolba. Nem csupán alkotómunka

az övé, hanem valódi szolgálat, a magyar népművészeti hagyomány, a nemzet és a kereszténység szolgálat. Kötete igazi műemlek, nem egyszerűen képeskönyv, hanem szakmailag is páratlan munka, amely mégis közérthető. Ildikó a magyar hímesek Kárpát-medencei térképét rajzolja meg, a kötetben látható valamennyi tojást maga készítette, saját stílusával egyedítve. Szimbólumai ősi tudás hordozói, mind jelentéssel bírnak. Titok és csoda van a tojásban, amely a feltámadás jelképe is – nem véletlenül tettek őseink tojást a halottak kezébe. Ildikó hímesgyűjteménye a leggazdagabb a Kárpát-medencében, gazdagabb, mint a Néprajzi Múzeumé. Így munkája egy falat kenyér a magyar nemzet asztalán.”

„Bízom benne, hogy könyvemmel sikerült megmutatnom, hogy a tojásírás ősi hagyománya még a modern világban is megállja a helyét, s beilleszthető napjaink életébe is – mondta az alkotó, Fekete Ildikó. – Gyermekkoromban a saját örömömre kezdtem el tojást írni, s főként magamnak alkottam mindig is, ám a kiállításaim során ráeszméltem, hogy másokat is érdekel ez a hagyomány. Kutatómunkám során megállapítottam, hogy a teljes Magyarországot, a magyar tájegységeket átfogó mű még nem született, s vannak olyan tájegységek, amelyekről semmiféle írásos anyag nincsen. Mindig szerettem volna könyvet írni, ám sosem gondoltam volna, hogy ilyen hamar megvalósulhat az álmom. A New York-i látogatásom lebontásakor lépett oda hozzám egy Amerikában élő magyar származású néni, akivel beszélgetni kezdtem, s akinek meséltem az álmomról. Elhatározta, hogy támogatni fog. Ő már nem élhette meg a könyv megszületését, így személyesen már nem köszönhetem meg a segítségét, de nagyon hálás vagyok neki. Élveztem a kötet elkészítésének minden egyes fázisát, és remélem, hogy olyan munka született, amely az egyik legszebb ajándék, a hímes tojás elkészítésében bárkinek a segítségére lehet.”

Fekete Ildikó „Viasszal írt üzenet” című kötet aprólékosan írja le a hímesek elkészítésének folyamatát: az előkészületeket, a szükséges eszközöket, a viaszolás menetét, a héj felosztását és a pöttyözést. Majd a festést és a különféle festőnővényeket, a két vagy több színnel történő festést és a metszett tojások elkészítését ismerteti, aztán sorra veszi az egyes tájegységeket és tojásaikat – kibomlik előttünk a Gyimesek, Háromszék, Árapatak, Hétfalu, Hunyad megye, Nagy-Küküllő, Muravidék, Váralja, Ormánság, Drávamellék, Somogy, Sárköz, Felső-Torontál, Felvidék és Hont ma is élő hagyománya.

(Ildikó következő hímes tojás-kiállítását 2020 húsvétján tekinthetik meg a Duna Palotában. Kötete pedig a www.himesek.hu oldalon rendelhető meg.)

Egy XXI. századi nő és a tojásírás

Részletek Lévai Anikó könyvajánlójából

„A hagyomány nem vitrinbe zárt kincs, hanem velünk élő és általunk, velünk együtt változó érték. A tradíció és a modernitás harmonikus egységének legszebb bizonyítéka Fekete Ildikó tojásfestő művészete. A matematikus végzettségű, jelenleg szoftvertesztelőként dolgozó szerző ugyanis igazi XXI. századi nőként vált a tojásfestés ősi hagyományának őrzőjévé és újragondolójává. Fekete Ildikó munkának azt a szeletét tárja elénk e gyönyörű könyv által, amikor húsvét közeledtével Háromszéktől Muravidékig minden leány és asszony hozzáfogott a tojásdíszítéshez. Ezek eredetileg viasszal megírt üzenetek voltak, melyeket nagy műgonddal varázsoltak a tojások héjára annak ellenére, hogy munkájuk eredménye néhány nap múlva valószínűleg megsemmisült, amikor a tojásokat megették, héjukat pedig elégették. Megadták a módját és rázánták az időt, hiszen fontos dolgot akartak közölni (...). Eleinknek az igényes, szép munkára szánt idő és mód megadásával kapcsolatos tudását érdemes újra felfedezni a magunk számára. A fontos dolgokra rázánni az időt, valóban jelen lenni és átélteni mindazt, ami velünk történik, megélni az érzéseinket és tudatosítani a gondolatainkat, döntéseinket. Szív-ből jót kívánni a másik embernek és hinni benne, hogy meghallgattatunk. Élvezni az alkotást, még ha nem is az örökkévalóságnak szánjuk az eredményét: ha ez sikerül, akkor alkotómunkánk máris gyümölcsöt hozott. Fekete Ildikó a könyvben látható valamennyi hímes maga készítette és az egyes tájegységekre jellemző mintákat saját „átírataival” tette egyedivé. Tekintélyes részüket már tengerentúli kiállítótermekben is bemutatta, ezzel hirdette az ízig-vérig élettel teli Kárpát-medencei hagyományt. Első könyve fontos mérföldkő hagyományaink, így saját magunk megismerésében.”

„A legnagyobb csoda, ami az emberrel történhet”

A Kecskés család tanúságtétele a hitről

Nagy Enikő
Fotó: Varga Ildikó

„Több mint tíz évvel ezelőtt a világhálón ismerkedtünk meg. Beszélgetni kezdtünk. Találkoztunk, és aztán még egyszer találkoztunk, meg még egyszer, sok minden történt, sok mindent megéltünk – és most itt vagyunk” – fog bele történetükbe Kecskés Péter. Alcsútdobozai ideiglenes otthonukban látogatjuk meg őket, a Vál-völgyi Fiatalokért Alapítvány otthonteremtési támogatásának hála tavaszra elkészülhet felcsúti családi fészük is. Amíg mi Petivel és feleségével, Andival a nappaliban beszélgetünk, a gyerekek, Netti, Hunor és Luca a szobájukban játszanak. Már csak néhány nap maradt hátra, s megérkezik kistestvérük, a Kecskés család hetedik tagja, Peti és Andi ötödik gyermeke. Megrendítő őszinteséggel mesélnek életről, halálról, gyászról, végső soron: a hit és az élet csodájáról.

A Randevútól a Nagykörútig

2008-at írunk – Peti és Andi ekkor találkozott először. „Mindig kerestem az igazit, voltak lányok, akikkel megpróbáltam, de egyiknél sem éreztem azt, hogy ő lenne az, ám amikor Andit megismertem, azonnal tudtam, hogy biztosan ő az – idézi fel a kezdeteket Peti. – Mire várjak hát? – gondoltam, s a megismerkedésünk után néhány hónappal megkértem a kezét. Színházban voltunk. Andi kedvencét, Az operaház fantomját néztük. Én magam alig tudtam odafigyelni a darabra, mert tudtam, mi következik utána. Az előadást követően beültünk egy étterembe a Nagykörúton, s ott kértem meg, hogy legyen a feleségem. 2010-ben házasodtunk aztán össze.” „Eleinte nem gondoltam komolyan Petivel, tényleg csupán ismerkedni szerettem volna – teszi hozzá Andi. – Bicskén, a Randevúban találkoztunk először, és úgy voltam vele, hogy helyes, jópofa fiú, de ennyi. Ő azonban kitartóan udvarolt, s talán a harmadik találkozónkon éreztem azt, hogy megdobjan a szívem, ha meglátom, s igen, ő kell nekem.” Peti és Andi közös életüket a bicskei kertvárosban kezdték meg, egészen 2017 tavaszáig éltek ott. Akkor költöztek Alcsútdobozra, s a Vál-völgyi Fiatalokért Alapítvány otthonteremtési támogatásának köszönhetően nem sokkal később fogtak bele felcsúti otthonuk építésébe.

A családregegy első lapjai

„Nagyon fiatalon, alig húszévesen lettem édesanya, de egyáltalán nem bánom, mert gyermekkoromtól fogva mindig nagycsaládot szerettem volna – meséli Andi. – Magam is nagycsaládból jövök, s imádtam a kistestvéreimről gondoskodni.” Andi négy és fél éves koráig egyedül nevelte Nettit, ekkor érkezett az életükbe Peti. „Gyönyörű kislány volt, azonnal megszerettem, s ő is nagy szeretettel fogadott engem – emlékszik vissza. – Számára én vagyok az apa, ő kérte azt is, hogy a neve Kecskés legyen. Nekünk ez a történet így kerek. Számomra ő semmiben sem más, mint a többi gyermekem, ugyanúgy szeretem.” A tizenhét éves Netti a Vál-völgyi Fiatalokért Alapítvány ösztöndíjasa, a Letenyey tanulója – s nagy-nagy tervei vannak a jövőben. „Netti már nagyon szeretett volna kistestvért, s mi is nagyon szeretettünk volna újabb gyermeket, ekkor érkezett Hunor – mondja Peti. – Nagyon vártuk őt, s emlékszem, nem akartuk előre tudni a nemét, mindig figyelmeztettem hát Andit, hogy szóljon a dokinak, nehogy elmondja. Ám egyszer arra gondoltam, nem bosszantom ezzel, s mi történt? A doktor úr felkiáltott: »Csak megfordult a kisfiú!«” – meséli nevetve. „Igazából minden gyermekünket egyformán vártuk – fűzi hozzá Andi. – Egy gyermek a legnagyobb csoda, ami az emberrel történhet, amit egy nő, egy család kaphat. Minden

várandósságom során végigkísértem a babák fejlődését, beszéltem hozzájuk, simogattam őket, mindet természetes úton hoztam a világra, s mindegyikükkel három évig voltam itthon.”

„Isten után nyúltam”

Hunort Luca, Lucát pedig Csongor követte. Ő most közel hároméves volna. „Nagyon vártuk őt. Elérkezett a születésének az ideje, bent voltam a kórházban, de az orvosom nem érkezett meg idejében. »Tud-

ja, Andrea, még nem szülhet, nincs itt a doktor úr!« – ismételték a nővérek. Elkezdődtek a fájások, ám az orvos még mindig sehol, az ügyeletes orvosok pedig nem foglalkoztak velem: mondván, majd a doktor úr. Több mint egy órán át tartottak vissza a szülést, s a babám olyan súlyos oxigénhiányos állapotba került, hogy csupán egy óráig élhetett a megszületése után. Sokkot kaptam, elöntött a harag, a düh, s elviselhetetlen fájdalmat éreztem. Miért történt ez? Miért épp velem? Hogyan engedhette meg Isten? – egyre csak ezt kérdeztem. Bár hittem, s tudtam, hogy Ő jó, és szeret, és hogy ez nem az Ő műve volt, dühös voltam Istenre. Ahogy kiléptem a kórházból, a falevelek között feltűnt egy kereszt alakú ág, s én azt mondtam magamban: »Istenem, cserben hagyta, s most én is átlépek rajta!« S azzal továbbmentem, ám mégis visszafordultam, és magammal hoztam a keresztet. Nem tehettem mást fájdalomamban: Isten után nyúltam. Belé kapaszkodtam, s nagyon megerősödött a hitem.” A következő hónapokban a gyermeke elvesztése miatti gyász fájdalmas szakaszai következtek Andi és családja számára: „Nem csak nekem, de az egész családnak fel kellett dolgoznia, ami történt, a gyerekek is várták a kisbabát. Hetekig Peti vezette a háztartást, egyedül ő gondoskodott a gyerekekről, és én a sötét szobában reggeltől estig csak sírtam. Nem akartam létezni többé. Azt hittem, vége mindennek, ezután már nincs élet. Megtört öregasszonynak éreztem magam. Fájt az emberek reakciója, látni, hogy aki nem élt át hasonlót, az nem tud mit kezdeni a fájdalom-

mammal. A gyermeki veszteség tabutéma a társadalomban. Pedig beszélni kell róla, azok miatt is, akik átélték, és azok miatt is, akik nem értik a gyászt. Gondoltunk rá, hogy bepereljük a kórházat, de rádöbbenünk: a fájdalom közepette nem hiányzik az éveken át tartó pereskedés, s hiába is nyernénk, az elvesztett életért nincs kárpótlás. Hullámokban tört rám a gyász, s noha feldolgozni egy gyermek elvesztését teljesen sosem lehet, helyére kellett tennem a fájdalmat az életemben. Idővel vissza kellett térnem az életbe, gondoskodnom kellett a gyermekeimről, a családomról. Választhattam: elhagyom magamat, vagy Istennel megyek tovább. Végig tudtam, hogy Ő velem van.”

Az élet ajándéka

„Reformátusok vagyunk, nálunk a hit alapvető – mondja Peti. – Hisszük, hogy az élet Isten ajándéka. És tudjuk, honnan jövünk, és hova tartunk, a gyermekeink is tudják, értik, hogy mi történt, s hogy egyszer majd ismét találkozunk Csongorral, együtt leszünk vele, ám ő addig is az életünk része marad, sokszor beszélünk róla.” Noha Peti és Andi idővel szerettek volna újabb gyermeket, rábízták a dolgot Istenre – tavasszal aztán kiderült: Andi babát vár. „Megvallom, nem gondoltam volna, hogy lesz még gyermekem – mondja könnyekkel a szemében. – Lassan helyreállt mindent, beállt egy rend az életünkbe, dolgozni kezdtem, s nem is foglalkoztam ezzel. Sokáig nehéz volt kismamákat és babákat látni, miközben persze örültem az örömeimnek. Rövidesen a kolléganőmnek született gyermeke, s nekiajándékoztam mindent, amit Csongornak készítettem. Még nem tudtam, de akkor már kismama voltam ...” „Megéreztem, hogy babát várunk – meséli Peti. – Egy este odahajoltam Andihoz, s azt mondtam: »Anyá, babánk lesz, pont olyan az illata a bőrödnek, mint az összes többinél!« Egy hét múlva kiderült, igen, így van. Csak sírtunk, amikor megtudtuk, hogy újabb életet kapunk. Egy ilyen súlyos veszteség után az ember jobban értékeli az életet, mint az, aki hasonlót nem élt át.” „Hiszem, hogy nem Csongor születik vissza közénk – mondja Andi. – Ő egy másik élet. Nem vigasztalás, hiszen senki és semmi nem pótolhat egy elvesztett gyermeket, s én már korábban megvigasztaltattam. Tudok színes ruhát hordani, nevetni és táncolni, de a fájdalom nem múlik el soha – megvan a helye az életemben. Ugyanúgy várom a gyermeket, mint az összes többit. Boldog vagyok, imádom kismama és anyuka lenni, imádom érezni az életet magamban, és tudni: nem vagyok egyedül.”

A karácsonyfa története

Ma már el sem tudjuk képzelni nélküle az ünnepet, pedig a karácsonyfa-állítás az egyik legfiatalabb karácsonyi szokásunk. A téli napfordulóhoz a kezdetektől hozzátartozott a tavasz és az élet ígéretét hordozó örökzöldek feldíszítése, s miután a IV. században, a Római Birodalomban Jézus születésének emléknapját az ősidők óta megült téli napforduló idejére tették, a keresztény ünnepbe beépültek a pogány hagyományok. A karácsonyfa-állítás szokása a ma ismert formában német területekről származik, s az első írásos emlékek a XVI. századból valók. Magyarországra pedig csupán a XIX. században került át a hagyomány. Következő írásunk a Vasárnapi Újság 1888-as számából az akkor még egészen újnak számító szokás meghonosodásáról mesél.

Népszokásaink változásáról és átalakulásáról igen érdekes példát találunk a karácsonyfa meghonosodásában. Míg a '40-es években is inkább csak a németajkú lakosokkal bíró városokban volt a karácsonyfa otthonos, a jelen század elején pedig egész Magyarországon ismeretlen vala, ma már a városokban mindenütt állítanak fel karácsonyfát a kicsinyeknek, Budapesten sok helyen a zsidó családok körében is s emellett a középosztály tagjai a falukon is meghonosították ezt a kedves népszokást, mely a kisdedeknek és szülőknek egyaránt oly igazán tiszta örömet okoz; a jótékony egyesületek az árvaházakban, kórházakban és iskolákban a karácsonyi ajándékok szétosztásánál legalább jelképileg nem mellőzhetnek egy-egy karácsonyfát. Sok felnőtt ember van már, ki egész komolyan hiszi, hogy e népszokásnak ősrégi, sok százados múltja van, s a közeljövőben bizonyosan ismertebb lesz a karácsonyfa, mint a sokkal régebbi, de ma már inkább csak kis városokra szorítkozó, s évről évre ritkább betlehemi járás.

Pedig a karácsonyfa felállítása a világ minden részében aránylag új szokás, s Európán kívül jóformán csak az angol és német gyarmatosok gyakorolják, s magában Németországban is csak a múlt század közepe táján fordult elő szórványosan először, csak a jelen század kezdetén lett általánossá. Van ugyan egy sokszor emlegetett rege, hogy a németekkel egy 1632-ben, a híres lützeni csatában megsebesült svéd tiszt ismertette meg a karácsonyfát, mely náluk régi szokás volt, de ennek a regének aligha van történeti alapja, mivel a karácsonyfát Svédországban csak a jelen században kezdték megismerni, általában germán eredetűnek tartják.

Valószínű ugyan, hogy a karácsonyfa szokása ősrégi pogány áldozatok emlékével függ össze. Már a Thalmud regéli, hogy Ádám apánk a paradicsomból kiűzve nagy bűbánatba esett, mivel az ősi lombhervadást s a hideg közeledtét akkor érezte először, már azt hitte, hogy elpusztul az ő bűnéért az egész világ, annyival inkább, mert a nappal mindinkább rövidebb, a komor éjszaka mindinkább hosszabb lett, de a napforduló után (mely tudvalevőleg a karácsonyünnepel esik össze) észrevette a természetben beállott fordulatot, szívébe költözött a hála, s az irgalmas istennek égő áldozatot emelt. Hasonló áldozatok a téli napforduló idején a rómaiaknál s más pogány népeknél is előfordultak. Mikor lett azonban ez az ősrégi szokás összeköttetésbe hozva a karácsonyi ajándékokkal, a hajdan úgynevezett angyalfiával, arról nincs biztos adatunk, de valószínű, hogy az is legfeljebb a múlt század elejére esik.

Régebben a karácsonyfát a szobatetőről alá csüngve akasztották fel mécsesek nélkül, de telve különböző ajándékokkal. Ma általában az örökzöld fenyő gallyát használják fel karácsonyfának, s csak itt-ott helyettesíti azt szükség esetén más élőfa vagy gúla alakú kifaragott faváz. A gyáripár Angliában már vasból készült karácsonyfákat is állít elő. A legelső eset, midőn a karácsonyfát piacon s boltokban árulták, 1807-ben fordult elő Drezdában. Ma már Németország, Anglia s a skandináv szigetek minden nagyobb városában nagy piaca van a karácsonyfának, Budapesten is sok szegény ember keres néhány garast azzal, hogy karácsony előtt élő fenyőgallyakat és fákat szállít be a Duna-partra s más piacokra. A karácsonyfa népszokása már meghonosodott, sőt, mint minden más modern divat, itt-ott túlzásba is megy, mely a hiúság kedvéért a versenyző szegényebb módúaknak az öröm mellett bajt és fejtörést is okoz.

(Forrás: Vasárnapi Újság, 1888)

Kertész Róbert vegán Ironman rovata

Karácsonyi vegán töltött káposzta kesutejföllel

A karácsonyi menü elmaradhatatlan része a klasszikus töltött káposzta. De vajon hogyan lehet napjaink táplálkozási trendjeit követve, egészségesen, koleszterin-, olaj- és gluténmentesen elkészíteni ezt a finomságot? E havi konyhaművésznőnk a teljes értékű növényi alapoknak megfelelően készítette el az ünnepi klasszikust.

Hozzávalók (1 csésze = 250 ml-es pohár):

1 nagy fej káposzta
500 g savanyított káposzta
1 liter zöldségalaplé
pár szem babérlevél
1 kis üveg paradicsompüré (250-300 g)

A töltelékhez:

1 db felkockázott vöröshagyma
1,5 csésze főtt barna lencse
1 csésze főtt quinoa
1 csésze apróra vágott csiperkegomba

Fűszerek:

1-1,5 kk. füstölt piros paprika, ízlés szerint só,
bors, kakukkfű, oregánó
4 ek. tamari szósz (szójaszósz)

A kesutejfölhöz:

150 g kesudió
150 ml víz
2 ek. citromlé
1 csipet só

Elkészítés:

Először a töltelékét készítjük el. A lencsét és a quinoát érdemes a főzés előtt beáztatni, mivel így csökken a fitinsav- és egyéb antitápanyagtartalmuk. Ezután mossuk át őket, szűrjük le és főzzük meg a szokásos módon. Egy serpenyőben kevés vízen pároljuk meg a kockára vágott hagymát, dobjuk rá az apróra vágott gombát, majd forgassuk át, végül tegyük hozzá a tamari szósz és a fűszereket. Egy keverőtálba mérjük ki a főtt lencséből másfél csészével, tegyük hozzá egy csésze főtt quinoát, és öntsük rá a gombás keveréket, majd keverjük össze az egészet.

Ezután jöhet a fej káposzta leveleinek előkészítése. Vágjuk körbe és szedjük ki a káposzta torzsás részét, és a keletkezett mélyedésbe szúrunk bele egy villát. Merítsük forrásban lévő vízbe, amíg kicsit meg nem puhul, majd vegyük ki a vízből, és fejtjük le a külső levelet. Ezt ismételjük meg nyolcszor-kilencszer. A levelek végéről vágjuk le a megmaradt kemény torzsás részt, mert az nem tekerhető jól.

Tegyük minden levélbe két-három evőkanál töltelék, majd hajtsuk be a levelek széléit, és szorosan tekerjük fel őket. A savanyított káposztát mossuk át párszor, majd tegyük egy keveset egy nagyobb lábas aljába, ezután jöhet rá pár szem babérlevél, pár kanál paradicsompüré, pár tekerés töltött káposzta. Majd ismételjük meg a rétegezést, amíg a hozzávalók el nem fogynak. A végén öntsük fel az egészet zöldségalaplével, fedjük le, és főzzük mintegy egy órán át.

Amíg a káposzta fő, egy erős turmixgépbe tegyük a kesutejföl összetevőit, és turmixoljuk őket alaposan össze. A kesudiót szintén érdemes egy éjszakára előtte beáztatni, így sokkal krémesebb lesz a tejfölünk. Az elkészült káposztát a tejföllel és friss kaporral tálaljuk.

Névjegy
Pintér Dóra

Mivel régóta tapasztalom áldásos hatásait, eredeti szakmám (közgazdász) mellett évek óta a növényi táplálkozás elkötelezett híve vagyok. Szeretném, hogy minél többen megismerkedhessenek a növényi étrend egészségügyi, állat- és környezetvédelmi előnyeivel, ezért a közösségi médiában aktívan teszek közzé tudományos tényeket, hasznos tippeket, recepteket és főzési praktikákat is.

Isten az igazat mondja

Jäger Tamás

Közeledik a karácsony, a családok egyik legnagyobb és minden bizonnyal egyik legbensőségesebb ünnepe. Mióta vége a halloweenláznak, nyakunkon a következő megugrandó szint: a boltok kirakatait immár a karácsonyi dekorációs elemek uralják. Jönnek a finom ételreceptek, felélednek a régi népszokások, csilingelősebb a zene a rádióban. Körülöttünk minden a feldíszített ünnepet, az ajándékok kihagyhatatlan voltát és általában azt sugallja, hogy azon a napon majd mindenki szereti a másikat. S hogy ezt ki is tudjuk fejezni, ki előbb, ki később, de el is kezd izgulni, futkosni, beszerezni, hogy amikor eljön a nap, a kellékek, illatok, énekek között a kívánt hatásúra festhessen egy estét. Az estét, amely sok helyen már nem is az ünnepről szól, hanem a megkönnyebbülésről, hogy túléljük a kereskedelem adventjét. Az év további részét pedig szintén felosztják nekünk, többnyire a tanév mentén, hogy mindenki képen legyen, mikor kell megvenni az új táskát és tolltartószettet, a sifelszerelést, az új kerti öntözőkészletet, és mikor hová kell menni nyaralni, csak tessék, csak tessék, a piac szája ize szerint.

Az egyházi év nem ilyen. Az egyházi év Isten művét tükrözi, aki Jézus Krisztusban jelentette ki a legtöbbet önmagáról. Ennek az évnek a folyamán Isten a saját útján akar vezetni mindenkit. Ezért a keresztény év adventkor kezdődik, és a Jézus Krisztussal való találkozássra akar felkészíteni. A karácsony előtti héten a liturgia kifejezetten a születés eseményére fókuszál, de a megelőző három héten a végidőre utaló szövegeket halljuk a szentírási olvasmányokban. Furcsának tűnhet, hogy a végidőről beszélünk az év legelején, de bármilyen projektet úgy érdemes elkezdeni, ha tudjuk, mi a végső célunk vele. A kereskedőnek is van célja az adventtel: a saját nyeresége, csak nem ezt sugallja, hanem amit kellemes meghallani. Isten azonban az igazat mondja.

Az első adventi vasárnapi olvasmányban tehát Izajás tolmácsolja: „Rajta, menjünk fel az Úr hegyére, Jákob Istenének házához, hogy tanítson meg minket útjaira, és így az ösvényein járassunk. Mert a Sionról jön a törvény és Jeruzsálemből az Úr tanítása. Ő tart majd ítéletet a nemzetek között, és igazságot szolgáltat számtalan népnek. Ők meg ekevassá kovácsolják kardjukat, és lándzsájukat szőlőmetsző késsé. Nemzet nem emel kardot nemzet ellen, és nem tanul többé hadviselést. Jákob háza, gyertek, járjunk az Úr világosságában!” (Iz 2,2-5)

Mennyire más fényben tűnik fel az adventi várakozás, ha ezt a programot olvassuk! Rajta, menjünk fel! Zárándokoljunk az Úr elé! Zárándokoljunk a szobánk csendjében, a kihagyott kapkodásban, a kikapcsolt telefonunkkal, a Black Friday és Cyber Monday „áldozatának” elhagyásával. Engedjük, hogy az Úr megtanítsa minket csendben várakozni, és ebben a csendben megismerni azt az utat, amire hív, a tanítást, amit meghallunk, ha elül körülöttünk az elektroszmog, a zsiszegés, a megfélemlési kényszer. A fegyvereket, amelyek számunkra az állandó feszült készenlétet, a teendők garmadát szimbolizálják, cseréljük le jámbor ekevasakra: az egyszerű élet eszközeire, melyek valódi értéket teremtenek. Cseréljük le az elfogadásra, a türelemre, az együttérzésre. Akkor az advent azt adja majd, ami az Úr terve: különös oltalmat és bepillantást abba a békébe, ami az eszményi jövőben vár ránk.

Antonella Michelini

Karácsonyi Józsefek

Hős Csaba

A festészet történetében számos alkalommal fordult elő, hogy neves alkotók saját arcképeiket festették bele egy-egy bibliai jelenet ábrázoló képbe. Egy alkalommal valaki a betlehemi jelenet ábrázoló festményén József arcának vonásaiba rejtette bele saját vonásait. Talán azért döntött József mellett, mert saját karácsonyán József karácsonyának vonásait fedezte fel. Talán azért, mert József karácsonyának történetén keresztül sikerült értelmeznie saját életét. 2019 karácsonyán Isten ígéje arra hív bennünket, hogy József személyén keresztül nézzünk a Szentírás tükrébe, hogy minden emberi várakozásunkat meghaladó karácsonyunk legyen (vö. Mt 1,18–25).

Üzeni ez az ige, hogy a válságos karácsonyaink valóságos karácsonyokká lehetnek. Válságos ennek a Józsefnek a sorsa. Ami szépen indult valamikor, az igencsak elromlott. József

jegyese, Mária terhes lesz. Kitér a botrány, s József életét megannyi érzés nyomja a legmélyebb válságba. Sodró örvényként szippantja be életválsága. Mai módon hétköznapi. Miénk a válsága. Kinek így, kinek úgy. Van, aki évek óta betegségével, fájdalomával küszködik. Van, akire a mély gyász helyez elviselhetetlen terhet. Van, akit munkahelyi gondok nyomasztanak. Van, aki egzisztenciálisan, anyagilag él át mélységeket. Van, akinek házassága omladozik. Van, aki az övével áll hadiállapotban. Van, aki önmagát veszítette el már régen. Van, akinek talán látszólag minden rendben van az életében, de ott legbelül mégis van valami mély életszomorúság, hiány, rossz érzés. Van, akit ezidőtájt karácsonyi magánya kerít hatalmába. Van, akinek családtagok sokasága okoz elviselhetetlen napokat. Vesztesek vagyunk, mint József. Ki a becsületéből veszített, ki a szerettei közül valakit. Ki szeretetvesztés, ki árfolyamvesztés. Ki reményvesztett, ki örömfogyatkozott. De eljön a fordulópont! S ez abban van, hogy Isten megszólal. És az Isten szavában felfedezheti az ember, hogy ami felőle nézve válság, az nem más, mint Isten munkája. Válságos karácsonyunk valóságos Krisztus-születéssé lehet. Ezért imádkozzuk: „Jászolból, kőből, könyvből lépj ki! Szüless meg bennünk, hadd éljünk karácsonyt, ne csupán ünnepeljünk!”

De üzeni az ige azt is, hogy korrekt karácsonyainkból közösségre éledő karácsonyaink lehetnek. Bár válságos József karácsonya, azért korrekt karácsonyt céloz meg József. Sőt, talpig úriember. Titokban el akarja bocsátani jegyesét, hisz nem tőle van a gyerek. Becsülendő ez, de kevés. S ismét abban a fordulópont, hogy Isten szól: nem korrektnek kell lenned, József, hanem magadhoz kell vened Máriát, s nem is csak őt, hanem akit a szíve alatt hord – Isten érted is egyszülött Fiát. De sokan hordozzuk a korrekt karácsonyok vonásait! Igaz, hogy vannak életünknek válságtünetei, de pár napra szőnyeg alá velük! Korrektek vagyunk az ünnepben. Korrektül elviseljük nemszeretem családtagjainkat, korrektül gondolunk a szegényekre, korrektül elmegyünk az istentiszteletre, korrektül elássuk a családi csatabárdot, korrektül elnézzük az elnéznivalókat, korrektül viseljük a bajokat, korrektül megrázzuk magunkat, tartjuk magunkat. József engedve Isten szavának nemcsak Máriával kerül megszentelt közösségbe, hanem Krisztussal is. Megéli azt a karácsonyi csodát, Krisztus-közösséget, ami a miénk is lehet. Valahogy így beszél erről Reményik Sándor: „Ez a gyermek ... ha szemébe tekintek, / benne ragyognak nap, hold, csillagok. / Anyja szemei s a te szemeid, / Istenem, a Te szemeid azok.”

Sőt benne van az ige üzenetében, hogy terveink karácsonyától eljuthatunk a távlatok karácsonyáig. Minden életválsága ellenére József tervez. Tudatosan végiggondolja a dolgokat. Teljes precízséggel a lehető legjobbat akarja kihozni a válságos helyzetből. Tervezgeti, hogy titkon elbocsátja Máriát, s nem is tudja, hogy vele együtt Jézust is kihallajtja a rostán. Milyen beszédesen mai. A tervek karácsonyát éljük. Hetek óta precízen kigondoltuk már ünneplésünk minden mozzanatát. Hogy mit kell tennünk az ünnepi készülődésben, hogyan fogunk ünnepelni, mit főzünk, és kik jönnek, mivel töltjük a pár munka nélküli napot. S talán az ünnepek napjaiban szövögetjük a jövő évről szóló terveinket is. A tervek emberei vagyunk, karácsonyunk is a tervek karácsonya. De Isten megszólal! És emberi tervezgetések helyett életes távlatok felé irányítja a tekintetet. Tervezgetései felől József a távlatok karácsonyát éli meg. Mert megérti a megérthetlent, hiszi a hihetetlent: Jézusban az Isten emberré lett! Benne velünk, értünk és bennünk az Isten. Hiszen Betlehemben a világba érkezett, és a világtörténelemnek adott távlatot az Isten. Sőt, távlatot ad a mi életünknek is. Örökkévalót.

Tudta-e, hogy...

az elmúlt harminc évben

öt-hat alkalommal találtak községünkben a II. világháborúból itt maradt, fel nem robbant bombát vagy gránátot, melyet vagy elszállítottak, vagy helyben felrobbantottak. A „front” három hónapig tartott Felcsúton és környékén. Az 1945 májusában készített helyzettelmérés szerint Felcsúton (Óbarkot is ideszámítva) mindössze 26 lakóház maradt teljesen használható. 238 ház javítással lakhatóvá tehető volt, 87 ház pedig teljesen lakhatatlanná vált. Az állatállományból mindössze 58 ló, 17 tehén, 26 sertés és 82 tyúk maradt. A fentiek alapján szinte biztosra vehető, hogy a község területén még számtalan robbanótest található – példa erre a közelmúltban az óvodában előkerült aknagránát.

Noll Zoltán

(A Kastély Óvoda és Bölcsőde vezetősége ezúton szeretne köszönetet mondani mindazoknak, akik a gránát megtalálásakor segítettek biztonságban tudni a gyerekeket.)

Isten éltesse!

Mészáros László polgármester december hónap legalább hetven esztendőit megélt születésnaposait is köszöntötte.

Fodor Jánosné Bakonyi Katalin a 90., Koch Mihály a 90., Kupecz István a 72., Kádas Miklós András a 71., Patakin Sándor a 70., Bankó János a 79., Oláh János a 72., Murányi Jánosné a 73., Schmidt János a 75., Papp Lajosné a 72., Bálványkövi Jánosné a 87. születésnapját ünnepelte.

Szeretettel hívjuk és várjuk családjával együtt

2019. december 22-én

a Felcsúti Református Templomban délelőtt 9 órakor kezdődő

ADVENTI KONCERTRE,

melyen az

Alcsútdobozi Echo Kamarakórus lép fel.

(A koncertre a vasárnapi istentisztelet idejében kerül sor, így természetesen a gyermekfelügyelet is biztosított.)

A belépés díjtalan.

otpbank LIGA

Pancho ARÉNA

FEBRUÁR 1.

PUSKÁS AKADÉMIA FC VS DVSC

FEBRUÁR 5.

PUSKÁS AKADÉMIA FC VS DVTK

A tájékoztatás nem teljes körű, további információ a www.puskasakademia.hu weboldalon.

Hirdetésméretek

1/10 fekvő:	90x50 mm
2/10 álló:	90x105 mm
2/10 fekvő:	184x50 mm
1/4 álló:	90x131 mm
1/4 fekvő:	184x63 mm
1/2 fekvő:	184x131 mm
1/2 álló:	90x 268 mm
1/1 tükrő:	184x 268 mm
1/1 kifutó:	210x297mm + 5-5 mm kifutó

R-KORD Kft.

Gépi földmunkák, teherfuvarozás, lakatosmunkák.

8086 Felcsút, Fő út 221.
info@r-kord.hu
www.r-kord.hu
Telefon: 22/594-095 Fax: 22/594-096

Hungaro Petrol Kft.

Üzemanyagok, kenőanyagok, autófelszerelések, kávé, üdítő széles választékával várja Önt **mindennap 5.30-tól 20.30-ig a felcsúti benzinkút!**

8086 Felcsút, Fő u. 220.
Tel.: 22-594-064

Műszaki kereskedés nyílt az Agro-Felcsút Kft.-nél

A környék legnagyobb raktárkészletével várjuk kedves vásárlóinkat!

Ingyenes kiszállítással 25 km-es körzetben!

Agro-Felcsút Kft.
Telefon: 06 20 284 9076
Cím: 8086 Felcsút, Fő u. 1.
E-mail: kozpont@agro-felcsut.hu

VÁL-VÖLGYE PÉKSÉG ÉS HENTESÜZLET

Kínálatunk:

- sertéshús • baromfihús • húskészítmények
- pékáru • tejtermék • üdítő • szárazáru

Nyitvatartás:
H-P: 05.30-18.00
Szombat: 05.30-14.00
Vasárnap: Zárva

8087 Alcsútdoboz, Béke utca 1.
Tel.: 06-20/535-0503
facebook.com/valvolgyepeksseg

SZERETETTEL VÁRJUK KEDVES VÁSÁRLÓINKAT!

Friss tojást, roppanós almát és édes almalét egy helyről a termelőtől, Felcsút Szűnyogpusztán a tojóháznál.

PÁK-TO Kft.
Tel.: +36 22 701 966
www.jotojas.hu

Mészáros PUB ES PIZZERIA

Látogass el éttermünkbe vagy rendeld házhoz és élj a szolgáltatás adta előnyökkel.

Bankkártyával vagy SZÉP-kártyával

fizetned rendelésed? Már nálunk is megteheted.

www.meszarospub.hu /MeszarosPub Alcsútdoboz, Szabadság út 156.

PUSKÁS SPORT HOTEL AKADÉMIA

Konferenciák, rendezvények, lakodalmak kiváló helyszíne, a festői Alcsúti Arborétum mellett.

Keresse fel éttermünket is!
www.puskashotel.hu
info@puskashotel.hu
foglalas@puskashotel.hu
Telefon: 22-701-017

GONDOS TŰZÉP

Alcsútdoboz, Petőfi S. u. 7.

Nyitva tartás:
Hétfőtől péntekig 8.00–16.00
Szombaton 8.00–12.00

Rendelést telefonon is felveszünk!
Telefon: 22-252-106
20-972-7750